Lietas arhīva Nr. KA04-0595-20/3
ECLI:LV:RAT:2020:1102.11091049218.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2020. gada 2. novembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ludmila Poļakova,
tiesnese Žaneta Vēvere,
tiesnese Iveta Vīgante,
piedaloties prokuroram Aldim Ļeļevam,
aizstāvim Ivaram Krauzem,

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā iztiesāja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. F/, personas kods /personas kods/, aizstāvja zvērināta advokāta Ivara Krauzes iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2020.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas rajona tiesas 2020.gada 9.marta spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta trešajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) gadiem, ar mantas konfiskāciju un probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

/pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[2]panta pirmajā daļā (22.03.2018.), un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi.

/pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[2]panta pirmajā daļā (27.03.2018.), un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi.

/pers. F/ atzīts par nevainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 233.panta otrajā daļā, un attaisnots.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitīti /pers. F/ noteiktie sodi, un galīgais sods, kas jāizcieš, noteikts – brīvības atņemšana uz 6 (sešiem) gadiem un 1 (vienu) mēnesi, ar mantas konfiskāciju un probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu daļēji pievienots sods, kas noteikts ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 15.novembra spriedumu, un galīgais sods, kas jāizcieš, noteikts – brīvības atņemšana uz 7 (septiņiem) gadiem, ar mantas konfiskāciju un probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Brīvības atņemšanas soda termiņš skaitīts no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks šajā lietā no 2018.gada 27.marta līdz 2018.gada 21.augustam un no 2020. gada 9.marta līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim, un laiks, ko /pers. F/ pavadījis apcietinājumā, izciešot brīvības atņemšanas sodu krimināllietā Nr.11519012018 no 2018.gada 27.novembra līdz 2020.gada 9.martam.

/pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis – drošības nauda – grozīts uz apcietinājumu, apcietinot tiesas sēžu zālē.

Drošības nauda 7000 *euro* apmērā atgriezta tās devējai – /pers. G/.

Mantas konfiskāciju nolemts vērst uz naudas līdzekļiem 112 *euro* apmērā, kuriem ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Teikas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākās inspektores J.Dudeles 2018.gada 3.aprīļa lēmumu ir uzlikts arests un kas noguldīti Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā LV77TREL814004400000B.

Nolemts piedzīt no /pers. F/ procesuālos izdevumus 222,10 *euro* apmērā par veiktajām medicīniskajām pārbaudēm un ķīmiski toksikoloģiskajām izmeklēšanām, nosakot 30 dienu termiņu tā labprātīgai izpildei pēc nolēmuma stāšanās likumīgā spēkā

Procesuālos izdevumus 115 *euro* apmērā par zvērinātu advokātu veikto darbu pirmstiesas procesā nolemts segt no valsts līdzekļiem.

Ar Rīgas rajona tiesas 2020.gada 9.marta spriedumu izlemts jautājums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

No pirmās instances tiesas sprieduma aprakstošās daļas izriet, ka /pers. F/ neatļauti iegādājās un glabāja psihotropās vielas lielos apmēros, neatļauti iegādājās un glabāja narkotiskās vielas ar nolūku tās realizēt un realizēja psihotropo vielu, un proti:

/pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzāk nenoskaidrotos apstākļos, vietā, laikā un veidā, bet ne vēlāk kā 2018.gada 27.martā pirms plkst.20.45 ar nolūku realizēt iegādājās sekojošo:

- narkotisko vielu – 27,5075 g izžāvētu zaļganbrūnas krāsas augu daļiņas, kas satur kanabisa komponentus: kanabinolu [CBN], kanabidiolu [CBD] un tetrahidrokanabinolu [THC], kanabisa narkotiski aktīvo komponentu, un ir – izžāvēts kanabiss (marihuāna);

- psihotropo vielu – 13,8185 g metamfetamīnu (vielu grupa Amfetamīni), t.i. lielā apmērā, jo atbilstoši 1998.gada 15.oktobra likuma "Par Krimināllikumam spēkā stāšanās laiku un kārtību", amfetamīns ir pieskaitīta II. I sarakstā iekļautās vielas un augi (aizliegtās sevišķi bīstamās narkotiskās vielas un tām pielīdzinātās psihotropās vielas, kuru nelegāla aprite un ļaunprātīga lietošana apdraud veselību) 8.5.sarakstam, aprakstam atbilstošās psihotropās vielas. Atbilstoši norādītajam sarakstam, amfetamīna daudzums, kas pārsniedz 2 g, ir pieskaitāms pie lieliem apmēriem, un savai lietošanai iegādājās psihotropās vielas – 0,3 g tramadolu un 0,0151 g metamfetamīnu (vielu grupa Amfetamīni).

Nelikumīgi iegādātās narkotiskās un psihotropās vielas /pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzāk nenoskaidrotos apstākļos, laikā un veidā, bet pirms 2018.gada 27.marta plkst.20.48 attiecīgi sadalīja un daļu – 13,6471 g metamfetamīna, 0,3 g tramadola un 27,5057 g kanabiss (marihuānas) nogādāja uz savu dzīves vietu – dzīvokli, kas atrodas /adrese/.

Atlikušo daļu 0,1865 g /pers. F/ glabāja pie sevis personīgajās mantās ar nolūku realizēt.

Saskaņā ar savu noziedzīgo nodomu – realizēt psihotropo vielu – /pers. F/ 2018.gada 27.martā plkst.20.48 daudzdzīvokļu mājas kāpņu telpā, kas atrodas /adrese/ Olainē, satikās ar personu, kura piedalījās speciālajā izmeklēšanas eksperimentā. Norādītajos apstākļos /pers. F/ personai, kura piedalījās speciālajā izmeklēšanas eksperimentā, realizēja, pārdodot psihotropo vielu 0,1865 g metamfetamīnu par 75,00 *euro*.

Atlikušās narkotiskās un psihotropās vielas – 13,6320 g metamfetamīns un 27,5057 g kanabiss (marihuānas) – /pers. F/ ar nolūku realizēt, kā arī

psihotropās vielas – 0,3 g tramadolu un 0,0151 g metamfetamīnu – savai lietošanai turpināja glabāt savā dzīves vietā – dzīvokli, kas atrodas /adrese/, līdz 2018.gada 27.marta plkst.20.55, kad viņu aizturēja Valsts policijas darbinieki un pārtrauca /pers. F/ pretlikumīgās darbības.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta trešajā daļā.

/pers. J/ neatļauti lietoja narkotiskās un psihotropās vielas, būdams brīdināts par krimināltbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu, un tieši:

Ar 2017.gada 17.augusta lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu administratīvā pārkāpuma lietā /pers. F/ tika administratīvā kārtībā sodīts un rakstiski brīdināts par krimināltbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu.

Būdams brīdināts par krimināltbildību par neatļautu narkotisko un psihotropo vielu lietošanu, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un pie precīzāk nenoskaidrotiem apstākļiem ne vēlāk kā līdz 2018.gada 22.martā pirms plkst.03.15 /pers. F/ neatļauti lietoja narkotisko vielu – hašišu (marihuāna) – un psihotropo vielu – amfetamīnu –, par ko viņš tika aizturēts 2018.gada 22.martā plkst.03.15 pie nama, kas atrodas /adrese/.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[2]panta pirmajā daļā.

/pers. J/ neatļauti lietoja psihotropās vielas, būdams brīdināts par krimināltbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu, un tieši:

Ar 2017.gada 17.augusta lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu administratīvā pārkāpuma lietā /pers. F/ tika administratīvā kārtībā sodīts un rakstiski brīdināts par krimināltbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu.

Būdams brīdināts par krimināltbildību par neatļautu narkotisko un psihotropo vielu lietošanu, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un pie precīzāk nenoskaidrotiem apstākļiem ne vēlāk kā līdz 2018.gada 27.martā pirms plkst.21.27 /pers. F/ neatļauti lietoja psihotropās vielas – tramadolu un amfetamīnu –, par ko viņš tika aizturēts 2018.gada 27.martā plkst.21./adrese//adrese/.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[2]panta pirmajā daļā.

/pers. J/ celta apsūdzība par to, ka viņš izdarīja šaujamieroča munīcijas neatļautu iegādāšanos un glabāšanu, un tieši:

Pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzāk nenoskaidrotos apstākļos, laikā, vietā un veidā neatļauti iegādājās šaujamieroča munīciju – 3 gab. 5,45x39-mm krievu 1974.g. parauga patronas, kas ir vītņstobra šaujamieroču munīcija derīga šaušanai.

Neatļauti iegādāto munīciju /pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzāk nenoskaidrotos apstākļos nogādāja uz savu dzīves vietu – dzīvokli, kas atrodas /adrese/, kur to neatļauti glabāja līdz 2018.gada 27.marta plkst.20.55, kad viņu aizturēja Valsts policijas darbinieki un pārtrauca pretlikumīgās darbības, norādot, ka ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 233.panta otrajā daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza apsūdzētā aizstāvis zvērināts advokāts I.Krauze, lūdzot pirmās instances tiesas spriedumu atcelt daļā par /pers. F/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas un lūdz šajā daļā taisīt attaisnojošu spriedumu.

Aizstāvis uzskata, ka nav pierādīta /pers. F/ vaina viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas.

Aizstāvis norādījis uz liecinieku pretrunīgajām liecībām.

Vērsis tiesas uzmanību, ka speciālais izmeklēšanas eksperiments ir veikts, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 212.panta prasības, jo speciālo izmeklēšanas eksperimentu var akceptēt un var veikt tikai uzsāktajā kriminālprocesā.

Aizstāvis uzskata, ka pirmās instances tiesa nav objektīvi izvērtējusi visus lietā esošos apstākļus. Nav izvērtēts, kāpēc uz visām izmestajām paciņām netika atrastas /pers. F/ bioloģiskās pēdas vai arī viņa pirkstu nospiedumi.

Aizstāvis norādījis, ka nav ticis vērtēts apstāklis, ka /pers. F/ dzīvoklī pastāvīgi uzturējās /pers. K/. Uzskata, ka /pers. K/ pēdas netika pārbaudītas uz kratīšanas laikā atrastajām paciņām.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais uzturēja aizstāvja iesniegto apelācijas sūdzību. Norādīja, ka apstiprina pirmās instances tiesas sēdē sniegtās liecības.

Apsūdzētā aizstāvis uzturēja apelācijas sūdzību. Papildus norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedumā netika izklāstīti argumenti, kuru dēļ tiek noraidīti aizstāvja norādījumi uz pirmstiesas izmeklēšanas būtiskiem trūkumiem, kuru dēļ virkne pierādījumu ir atzīstama par nepieļaujamiem. Aizstāvja ieskatā /pers. L/ nav piedalījies eksperimentā labprātīgi, viņš tika aizturēts un bija spiests sadarboties ar policijas darbiniekiem, turklāt viņš tika uzkūdīts uz provokatīvu darbību, kuras nolūks bija aizturēt /pers. F/ narkotisko vielu realizācijā lielos apmēros, lai būtu pamats /pers. F/ darbības kvalificēt pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas. Turklāt laikā, kad /pers. L/ tika iesaistīts eksperimentā, kriminālprocess vēl nebija uzsākts, jo lēmumā speciālā izmeklēšanas eksperimenta uzdevumā netika norādīts kriminālprocesa numurs. Liecinieks /pers. M/ nevarēja vienlaicīgi piedalīties divu procesuālu darbību veikšanā, turklāt liecinieka liecības nav bijušas konsekventas. Tikai uz viena polimēra maisiņa tika konstatēta /pers. F/ pirksta pēda, uz pārējiem maisiņiem viņa pēdas netika konstatētas. Lieciniece /pers. N/ tiesas sēdē liecināja par citiem lietas faktiskajiem apstākļiem, kas atšķiras no tā, kas tika fiksēts pirmstiesas izmeklēšanas laikā. Lūdz izvērtēt no jauna lietā esošos pierādījumus un taisīt jaunu /pers. F/ attaisnojošu spriedumu.

Prokurors iesniegto sūdzību par pamatotu neatzina. Norādīja, ka apelācijas sūdzībā aizstāvis nav norādījis konkrētus argumentus, kāpēc tiek apšaubīti pirmās instances tiesas secinājumi. Aizstāvis sniedz savu pierādījumu vērtējumu. Prokurora ieskatā pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots un likumīgs, tā atcelšanai nav pamata, apelācijas sūdzība noraidāma pilnā apjomā.

Motīvu daļa

Iztiesājusi krimināllietu apelācijas instances tiesas sēdē un izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, noklausījusies apsūdzētā paskaidrojumus, viņa aizstāvja un prokurora viedokļus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas, daļā par soda noteikšanu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, daļā par mantas konfiskāciju, kas vērsta uz naudas līdzekļiem 112 EUR apmērā. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet zvērināta advokāta I.Krauzes apelācijas sūdzība noraidāma pilnā apjomā.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini lietā izņemtos naudas līdzekļus 112 EUR apmērā ir konfiscējusi kā /pers. F/ mantu, kā papildsodu /pers. F/ piemērojot mantas konfiskāciju.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka kratīšanas laikā /pers. F/ dzīves vietā tika izņemta nauda 112 EUR apmērā (lietas 1.sējuma 46.-48.lapa).

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Teikas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākā inspektore I.Dudele 2018.gada 3.aprīlī ir pieņēmusi lēmumu par aresta uzlikšanu pie aizdomas turētā /pers. F/ izņemtai naudai 112 EUR apmērā, jo izmeklēšanai ir pamats uzskatīt, ka minētā nauda /pers. F/ īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši ir nonākusi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas rezultātā un viņš to ir ieguvis nelikumīgas narkotisko vielu realizācijas rezultātā. Saistībā ar to, ka ir pamatotas aizdomas, ka izņemtā nauda ir iegūta no nelikumīgas narkotisko vielu realizācijas un lai nodrošinātu iespējamo mantas konfiskāciju kriminālprocesa ietvaros, procesa virzītāja pieņēma lēmumu par aresta uzlikšanu /pers. F/ dzīves vietā izņemtai naudai (lietas 1.sējuma 100.lapa).

Pirmās instances tiesa, nosakot /pers. F/ papildsodu mantas konfiskācijas veidā, sprieduma motīvu daļā ir norādījusi, ka mantas konfiskācija vēršama uz naudas līdzekļiem 112 EUR apmērā, kuriem uzlikts arests ar 2018.gada 3.aprīļa lēmumu.

Augstākā tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija ir nošķirama no mantas konfiskācijas kā soda. Katram no šiem

institūtiem ir savs saturs, piemērošanas mērķis un priekšnoteikumi *(Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2012.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-234/2012).*

Saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta pirmo un otro daļu mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, ko var noteikt kā papildsodu.

Savukārt Krimināllikuma VIII^2 nodaļa reglamentē mantas īpašu konfiskāciju, kas ir noziedzīgi iegūtas mantas vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeta, vai ar noziedzīgu nodarījuma saistītas mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas īpaša konfiskācija nav kriminālsods.

Pastāvot apstākļiem, kad ar pirmstiesas kriminālprocesā pieņemto lēmumu tika atzīts, ka kratīšanas laikā izņemtie naudas līdzekļi, iespējams, ir iegūti narkotiskās vielas realizācijas rezultātā, pirmās instances tiesa nav norādījusi, kādu iemeslu dēļ izņemtā nauda ir atzīstama par /pers. F/ piederošo mantu un pakļaujama mantas konfiskācijai, nevis atzīstama par noziedzīgi iegūtu mantu un pakļaujama mantas īpašai konfiskācijai.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pastāv pamats naudas līdzekļus 112 EUR apmērā atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu, ievērojot lietā iegūtos pierādījumus, tai skaitā narkotisko vielu daudzumu, kas tika izņemti veikto procesuālo darbību rezultātā un liecinieka /pers. L/ liecībās par regulāro narkotisko vielu pirkšanu no /pers. F/.

Tādējādi pirmās instances tiesai bija pamats piemērot mantas īpašu konfiskāciju, kas nav atzīstama par kriminālsodu.

Krimināllikuma 253.^{1}panta trešās daļas sankcijai papildsodam – mantas konfiskācijai – ir alternatīvs raksturs, tādēļ gadījumos, kad šis papildsods tiek piemērots, tiesai šī papildsoda piemērošana jāmotivē.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa papildsoda – mantas konfiskācija – piemērošanu nav motivējusi atbilstoši Krimināllikuma 35., 46.panta prasībām.

Kriminālprocesa likuma 551.panta piektā daļa noteic, ka prokuroram ir pienākums iesniegt protestu par nelikumīgu vai nepamatotu tiesas nolēmumu.

Ievērojot to, ka par pirmās instances tiesas spriedumu prokurora protests netika iesniegts, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. F/ piemēroto sodu ir atceļams un nosakāms sods, nepiemērojot papildsodu – mantas konfiskācija –, jo no lietas materiāliem izriet, ka kriminālprocesa laikā /pers. F/ piederošā manta netika atrasta. Kā arī atceļams spriedums tai daļā, kurā noteikts mantas konfiskāciju vērst uz naudas līdzekļiem 112 EUR apmērā, kuriem ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Teikas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākās inspektores J.Dudeles 2018.gada 3.aprīļa lēmumu uzlikts arests un kas noguldīti Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 253.^{1}panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un soda noteikšanu par minētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem ar probācijas uzraudzību uz diviem gadiem ir likumīgs un pamatots.

Pirmās instances tiesa pareizi un objektīvi novērtēja lietā iegūtos pierādījumus un pamatoti atbilstoši Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmās daļas noteikumiem ir taisījusi notiesājošu spriedumu, jo iztiesāšanas gaitā apsūdzētā vaina noziedzīgā nodarījumā ir pierādīta.

Ievērojot apstākli, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek atcelts tikai daļā par papildsoda – mantas konfiskācija – atcelšanu, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pastāv Kriminālprocesa likuma 564.panta sestajā daļā norādītais pamats neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

Pretēji aizstāvja apelācijas instances tiesas sēdē paustajam viedoklim, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi aizstāvības argumentus par lietā iegūto pierādījumu izmantošanas nepieļaujamību /pers. F/ vainīguma pamatošanai, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, argumentēts un atbilst Kriminālprocesa likuma 527.panta noteikumiem. Tiesa ir analizējusi aizstāvības argumentus, devusi tiem savu vērtējumu.

Pārbaudot liecinieka /pers. R/ liecības un krimināllietas materiālus, tiesa nāca pie atzinuma, ka /pers. R/ nevarēja vienlaicīgi veikt divas procesuālās darbības un nolēma izslēgt /pers. R/ klātbūtni no personu loka, kas piedalījušies kratīšanas veikšanā.

Pamatots ir tiesas secinājums, ka šis apstāklis nepadara kratīšanas protokolu (lietas 1.sējuma 46.-48.lapa) un apskates protokolu (lietas 1.sējuma 41.-42.lapa) par nepieļaujamiem un pierādīšanā neizmantojamiem pierādījumiem.

Kratīšana ir notikusi 2018.gada 27.martā laika posmā no plkst.21.30 un līdz plkst.01.10 28.martā. Apskate ir notikusi 2018.gada 27.martā no plkst.23.25 līdz plkst.23.40. Liecinieks /pers. R/ pirmās instances tiesas sēdē paskaidroja, ka, iespējams, viņš ir kļūdījies, norādot neprecīzu apskates veikšanas laiku.

Izslēdzot /pers. R/ no personu loka, kas piedalījušies kratīšanas veikšanā, ņemot vērā, ka dokumentāli ir pierādīts, ka kratīšanas veikšanas beigu daļā viņš ir veicis citu procesuālo darbību – notikuma vietas apskati –, procesuālās darbības – kratīšanas – veikšana nav atzīstama par nelikumīgu, jo tā atbilst Kriminālprocesa likuma 179.-180.panta noteikumiem.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 180.panta trešās daļas, 181.panta noteikumiem kratīšana veikta /pers. F/ klātbūtnē, uzrādot ar prokurora parakstu akceptētu 2018.gada 27.marta lēmumu par kratīšanu izdarīšanu. Bez procesa virzītāja tajā piedalījās policijas darbinieki /pers. M/, /pers. T/, /pers. U/, kuri pirmās instances tiesas sēdē apstiprināja veiktās procesuālās darbības atbilstību kratīšanas protokolā fiksētajām ziņām.

Liecinieka /pers. M/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības tika pārbaudītas pirmās instances tiesas sēdē Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punkta kārtībā. Apstāklis, ka, sākotnēji sniedzot liecības pirmās instances tiesā, liecinieks bija aizmirsis kādus lietas apstākļus, nedod pamatu /pers. M/ liecības atzīt par nepatiesam.

/pers. M/ liecībās sniegtās ziņas par to, ka /pers. F/ izmeta vairākas paciņas ar gaišas krāsas vielu caurspīdīgos maisiņos apstiprinās ar apskates protokoliem par minēto maisiņu atrašanu uz liecinieces /pers. N/ balkona un uz zemes zem balkoniem pie dzīvojamās mājas Nr.20 Jelgavas ielā.

Pirmās instances tiesā tika konstatētas nekonsekvences liecinieces /pers. N/ tiesas sēdē un pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajās liecībās un tiesa pamatoti atzina, ka /pers. N/ nekonsekventās liecības nerada šaubas par faktu, ka uz viņas dzīvokļa balkona tika atrasti vīstokļi ar narkotisku vielu, līdz ar to nepastāv pamats atzīt par nepieļaujamiem pierādījumiem policijas darbinieku sniegtās liecības un apskates protokolā fiksētās ziņas par vīstokļu ar narkotisko vielu atrašanu uz dzīvokļa Nr./adrese/ balkona (lietas 1.sējuma 82.-86.lapa).

Ar ekspertu atzinumu Nr.1802996/1803078 tika konstatēts, ka uz zemes pie dzīvojamās mājas /adrese/ uz balkona /adrese/ un liecinieka /pers. L/ pie /pers. F/ nopirktie un policijai izdotie vīstokļi ar psihotropo vielu visi satur 12% metamfetamīna (lietas 1.sējuma 142.-149.lapa).

2018.gada 28.martā veiktā ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātā /pers. F/ urīnā un nomazgājumos no rokām tika atrasti amfetamīna grupas atvasinājumi (lietas 1.sējuma 198.lapa).

DNS analīzes rezultātā uz polietilēna maisiņa ar salmiņveida aizdari tika konstatēts vienas vīriešu dzimuma personas bioloģiskais materiāls, kura DNS profils ir identisks ar /pers. F/ profilu. Uz elektroniskiem svariem, šķirces, piltuves un divām karotēm, četriem polietilēna maisiņiem ar salmiņveida aizdari un diviem tablešu iepakojumiem tika konstatēts vairāku personu bioloģiskā materiāla maisījums, kura DNS profilā viena no personām varbūt /pers. F/ (lietas 1.sējuma 154.-156.lapa).

Ar ekspertu atzinumu Nr.1803080/1803081 tika konstatēts, ka viena pirksta pēdu, kura tika konstatēta uz polimēra materiāla maisiņa, kas izņemts

apskates laikā pie ēkas /adrese/, ir atstājis /pers. F/ (lietas 1.sējuma 157.- 160.lapa).

Pastāvot šādiem apstākļiem, nepastāv pamats apšaubīt lietā iegūtos pierādījumus, kas norāda uz to, ka /pers. F/ ir realizējis /pers. L/, nelikumīgi glabājis savā dzīves vietā un izmetis no balkona nelikumīgi iegādātās narkotiskās vielas apsūdzībā norādītajā apjomā.

Pirmās instances tiesa ir vērtējusi liecinieka /pers. L/ sniegtās liecības un apstākļus, kas saistīti ar prokurora akceptu speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanai.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesneses 2018.gada 28.marta lēmumu tika atzīts, ka speciālā izmeklēšanas darbība – speciālais izmeklēšanas eksperiments, kas veikts 2018.gada 27.martā attiecībā pret /pers. F/, – ir veikts pamatoti (lietas 1.sējuma 71.-72.lapa).

Nav pamata secināt, ka ir notikusi provokācija, uzdodot /pers. L/ iegādāties narkotiskās vielas lielos apmēros, nolūkā /pers. F/ darbību kvalificēšanai pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas.

/pers. F/ dzīvoklī, uz kaimiņienes balkona un zem balkoniem zemē /pers. F/ izmesto narkotisko vielu daudzums pats par sevi veido lielus apmērus, bet /pers. L/ speciālā izmeklēšanas laikā iegādātās narkotiskās vielas saturēja 12% psihotropās vielas, tas ir 0,1865 g metamfetamīna, kas neveido lielus apmērus.

Par nepamatotu apelācijas instances tiesa atzīst prokurora apgalvojumu, ka laikā, kad /pers. L/ tika iesaistīts speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanā, kriminālprocess nebija uzsākts.

No kriminālprocesa materiāliem redzams, ka /pers. L/ iesnieguma protokols tika sastādīts 2018.gada 27.martā plkst. 9.30.-9.40, kad policijas pārvaldē atrodas visi policijas darbinieki, ne tikai dežurējošais darbinieks, kurš savas dežūras laikā izbrauc uz notikumiem un pēc darba dienas beigām pieņem pilsoņu iesniegumus. Savā darba laikā iesnieguma protokolu varēja sastādīt jebkurš Kriminālpolicijas nodaļas inspektors, šoreiz tā ir bijusi vecākā inspektore/persona/ (lietas 1.sējuma 3.lapa). Nopratināšanas laikā 2018.gada 27.martā plkst.9.45-9.50 /pers. L/ piekrita piedalīties izmeklēšanas eksperimentā iegādāties no /pers. F/ amfetamīnu, norādot, ka dara to labprātīgi (1.sējuma 5.lapa).

Speciālā izmeklēšanas uzdevums sastādīts brīvā formā nevis uz speciālā blanka, uz kura būtu jānorāda kriminālprocesa numurs un sastādīšanas konkrētais laiks, nevis tikai datums (lietas 1.sējuma 11.lapa).

Būdams papildus nopratināts 2018.gada plkst. 9.58-10.10 /pers. L/ norādīja, ka viņam ir saprotami riski, piedalīties izmeklēšanas eksperimentā viņš ir izvēlējies labprātīgi (lietas 1.sējuma 10.lapa).

No minētā protokola satura neizriet, ka jau pirms plkst.9.58 /pers. L/ tika iepazīstināts ar speciālā izmeklēšanas eksperimenta uzdevumu. Viņš norādīja, ka viņam ir saprotami riski, jo policijas darbinieki viņam ir izskaidrojuši izmeklēšanas eksperimenta kā tāda būtību un ar to saistītiem riskiem. Par to, ka viņam ir saprotami eksperimenta noteikumi, /pers. L/ ir parakstījies atsevišķi uz speciālā izmeklēšanas eksperimenta uzdevuma lapas (lietas 1.sējuma 11.lapa).

Izmeklēšanas eksperiments tika uzsākts 2018.gada 27.martā plkst.20.20 (lietas 1.sējuma 45.lapa).

Kratīšana /pers. F/ dzīvoklī ir uzsākta 2018.gada 27.martā plkst.21.30 (lietas 1.sējuma 46.-48.lapa).

Laika posmā no iesnieguma pieņemšanas, /pers. L/ nopratināšanas līdz procesuālo darbību veikšanai policijas darbinieku rīcībā bija minimāli nepieciešamais laiks sagatavot ierosinājumus un lēmumus, saņemt prokurora akceptu veikt izmeklēšanas eksperimentu un kratīšanu, kā arī sastādīt speciālā izmeklēšanas eksperimenta uzdevumu un iepazīstināt ar to /pers. L/, veikt citas no kriminālprocesa materiāliem izrietošās darbības, kas saistītas ar speciālā eksperimenta veikšanas sagatavošanu.

Kriminālprocess tika ierosināts 2018.gada 27.martā plkst.10.36 un vienlaicīgi tam tika piešķirts Nr.11091049218 (lietas 1.sējuma 1.-2.lapa).

Ierosinājumā par kratīšanas izdarīšanu prokurora akceptētajā lēmumā par kratīšanas izdarīšanu un ierosinājumā par speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanu minētais kriminālprocesa numurs tika norādīts (lietas 1.sējuma 30.-33.lapa).

Tādējādi ne ar ko nav pamatots aizstāvja secinājums, ka izmeklēšanas eksperimenta uzdevums tika sastādīts un ar minēto uzdevumu /pers. L/ tika iepazīstināts pirms tika saņemta prokurora atļauja veikt izmeklēšanas eksperimentu.

Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt, ka izmeklēšanas eksperiments un kratīšana ir notikušas neatliekamajā kārtībā, kad policijas darbiniekiem bija jārīkojas operatīvi, lai netiktu iznīcināti, noslēpti vai sabojāti lietiskie pierādījumi, lai /pers. F/ nevarētu iegūt informāciju par iespējamu procesuālo darbību veikšanu attiecībā pret viņu.

Par nepamatotu apelācijas instances tiesa atzīst aizstāvja norādi par to, ka narkotiskās vielas varēja piederēt citai personai, kas iepriekš ir uzturējusies /pers. F/ dzīves vietā.

Pirmās instances tiesa pamatoti ir secinājusi, ka psihotropās vielas netika noslēptas tādā veidā, ka par to esību /pers. F/ nevarēja nojaust. Visi vīstokļi atradušies redzamajās vietās, turklāt šajos vīstokļos esošā viela procentuāli sakrīt ar vielu, kuru /pers. F/ ir realizējis /pers. L/.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. F/ vaina Krimināllikuma 253.[1]panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pilnīgi pierādīta ar Kriminālprocesa likuma paredzētājā kārtībā iegūtiem un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātajām ziņām par faktiem, pirmās instances tiesas spriedums pamatots ar ticamiem, attiecināmiem un pieļaujamiem pierādījumiem.

Pamatsods un papildsods probācijas uzraudzības veidā ir noteikts /pers. F/ atbilstoši soda noteikšanas vispārīgajiem principiem.

Pirmās instances tiesa ir pamatojusi pamatsoda – brīvības atņemšana – piemērošanu, kā arī papildsoda – probācijas uzraudzība – piemērošanu.

Apelācijas instances tiesā jauni apstākļi gan attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļiem, gan attiecībā uz apsūdzētā personību netika konstatēti un apelācijas instances tiesa neatrod likumīgu pamatu mīkstināt sodu /pers. F/.

Pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka /pers. F/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido recidīvu, kas ir atbildību pastiprinošais apstāklis, un Krimināllikuma 253.[1]panta trešajā daļā paredzētais noziegums ir izdarīts ar vēl vienu /pers. F/ atbildību pastiprinošu apstākli – mantkārīgu tieksmju dēļ.

Pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinoša apstākļa esamība jau pati par sevi nedod iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu *(Sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006.gada 8.februāra lēmumu lietā Nr. SKK 01-74/06).*

Turklāt Augstākā tiesa ir norādījusi, ka tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi. Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus *(Sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.jūnija lēmumu lietā Nr. SKK- J- 348/2018).*

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka, taisot jaunu spriedumu daļā par /pers. F/ nosakāmo sodu, pastāv pamats noteikt tādus pašus soda veidus pamatsodu brīvības atņemšanas veidā un papildsodu – probācijas uzraudzība –, kurus bija noteikusi savā spriedumā pirmās instances tiesa, jo pirmās instances tiesas noteiktais soda veids atbilst /pers. F/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturam, radītam kaitējumam un apsūdzētā personībai. Sods nosakāms arī tādā pašā apmērā, jo, nosakot soda mēru, pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā /pers. F/ atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, kā to nosaka Krimināllikuma 46.pantā norādītie soda noteikšanas vispārīgie principi.

Kā pirmās instances tiesa, tā arī apelācijas instances tiesa nav konstatējusi pamatu Krimināllikuma 49.[1]panta noteikumu piemērošanai, jo neuzskata, ka Kriminālprocesā tika pārkāptas /pers. F/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Atcelt Rīgas rajona tiesas 2020.gada 9.marta spriedumu daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas, soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu un daļā par mantas – 112 EUR konfiskāciju.

Sodīt /pers F/ pēc Krimināllikuma 253.[1]panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) gadiem ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot noteiktos pamatsodus, noteikt brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) gadiem 1 (vienu) mēnesi, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgo sodu, noteiktajam sodam daļēji pievienojot sodu, kas piespriests ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 15.novembra spriedumu, noteikt brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Nolēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Krimināprocesa likuma 574.un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilns nolēmums pieejams 2020.gada 16.novembrī.

Tiesnese Ludmila Poļakova

Tiesnese Žaneta Vēvere

Tiesnese Iveta Vīgante